

# ۳ گام ابتکاری برای مادران ایرانی

حضانت زنان، سومین اقدام دولت پس از بررسی درج نام مادر در کارت ملی و صدور شناسنامه است

الهام مهدیزاده  
e.mahdzadeh@shahraranews.ir



گزارش روز

مهر، آبان، آذر؛ هر ماه آخرین پاییز قرن، برای مادران ایرانی یک خبر داشت. اولین خبر ۲۳ مهرماه این گونه منتشر شد: «به منظور ارج نهادن به جایگاه وارسته مادران سرزمینمان، درخواست درج نام مادر در کارت ملی افراد در کنار سایر اطلاعات هویتی به هیئت دولت ارائه شد.» این خبر را یک بانو برای بانوان ایران رسانهای کرد. معصومه ابتکار، معاون زنان ریاست جمهوری، در صفحه توئیتری خود نوشت: «هیئت دولت قصد دارد درج نام مادر روی کارت ملی را بررسی کند.» خبر دوم در دست یک ماه بعد رسانهای شد. ۲۳ آبان دوباره ابتکار، خبری را با همان حال و هوای خبر اول در توئیتر منتشر کرد. او از صدور اولین شناسنامه فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی خبر داد. این خبر یعنی هویت و اصالت دادن به ۵۰ هزار کودک بی شناسنامه خراسانی که از سرزمین پدروی دور و از سرزمین مادری محروم بودند. بازل پاییزی هر ماه یک خبر از سوی معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، آخرین ساعات پایانی پنجشنبه گذشته، کامل شد. ابتکار اگر چه در این خبر جزئیاتی ارائه نداد اما از لایحه حضانت

زنان گفت. این لایحه برای بانوانی است که همسر خود را از دست داده اند. مادری که پیش از این برای موارد کوچکی چون بستری کردن و ثبت نام فرزند خود اختیار کافی نداشتند و برای این امور حتما باید ولی فرزند یا پدرش رضایت می داد. ● گلایه همسران شهید از حضانت اگر چه قانون، برای حضانت و انجام امور فرزند در نبود پدر، مادر را سزاوارتر از هر کسی می داند، در عمل و به دلایلی که کارشناسان «خلا قانونی» ذکر می کنند، این قانون، باری اضافه بر دوش مادرانی گذاشته است که به تنهایی فرزندی را بزرگ می کنند. ● گلایه های مادران ایرانی که همسر خود را از دست داده اند شامل همین موارد است که هر کدام خلا قانونی را یادآور می شوند؛ نمونه اش پست اینستاگرامی شهره پیرانی، همسر شهید دارپوش رضایی نژاد، از شهدای هسته ای کشورمان است. نوشته خانم پیرانی که مراد ماه منتشر شد، حاوی تصویری از برگه ثبت نام آرمینا دختر سیزده ساله اش بود که امضای مادر روی اسم پدر شهید زده شده بود. در قسمت نظرات این نوشته بسیاری از همسران شهدای جنگ و مدافع حرم از قوانینی گفته بودند که شأن مادر را حفظ نمی کند. سارا هوشمند، فعال رسانه ای و شبکه های اجتماعی، نیز در نوشته ای از مشکلات گرفتن حضانت فرزند توسط مادر از فوت پدر گفته بود. هنوز زمان زیادی



از انتشار این پست ها نگذشته بود که فاطمه قاسمپور، رئیس فراکسیون زنان مجلس، به هر دو نوشته ها واکنش مثبت نشان داد و از پیگیری دغدغه های مادران سرپرست خانواده در مجلس گفت.

### چالش خلا قانونی

این خلای قانونی حتی با حضور همسر نیز امکان است برای برخی از مادران چالش ایجاد کند، نظیر شرایط اضطرار برای بستری فرزند بیمار. چنانچه کودکی نیاز به بستری داشته

باشد و پدر او در مأموریت کلری یا شهری خارج از محل زندگی باشد، مادر یا چالشی روبه رو می شود که قانون گذار برایش پاسخی کاربردی و اضطراری ندارد. چون مطابق قانون حضانت، اجازه بستری کردن کودک باید از سوی پدر یا جد پدری داده شود. از دواج دختران، ثبت نام آن ها در مدرسه یا فرستادن فرزند به خارج از کشور، از دیگر بندهایی است که در قانون حضانت، با اجازه پدر یا جد پدری ممکن است. بندهایی که به جای گره گشایی گاه بندی

## فقه پویا و اخلاق عمومی؛ پاسخ گوی مسائل تازه حضانت

و به نظر می رسد از طرق مختلف قانونی، بین طرفین قابل رفع و رجوع باشد. تجربه حقوقی نگارنده نشان می دهد که این چنین مسائلی معمولاً زمانی در خانواده برای کودکان مسئله ساز می شود، که پدر و مادر در دوران طلاق عاطفی به سر می برند و در حالی که یکی از اوبین قانون حضانت طفل را به عهده دارد، طرف دیگر بخشی از تکالیف حضانت را به عهده گرفته است یا مجبور به عهده دار شدن تکالیف طرف مقابل شده است. که محل طرح این مسائل نه حوزه قانون و قانون نویسی که مربوط به حوزه اخلاق عمومی است.

اما یک دغدغه مهم بانوانی که در فقدان همسر، حضانت قانونی فرزندان شان را به عهده دارند، این است که قانون گذار وفق ماده ۱۱۷۰ قانون مدنی، با ذکر این که «اگر مادر در مدتی که حضانت طفل با او است مبتلا به جنون شود یا به دیگری شوهر کند حق حضانت با پدر خواهد بود» به نوعی از دواج مجدد مادر طفل را یکی از موارد اسقاط حضانت مادر دانسته است، که اگر چه با

حضانت طفل با رعایت مصلحت کودک به تشخیص دادگاه می باشد». و باز باید یادآوری کرد که قانون گذار در شرایطی که دادگاه مصلحت طفل را در حضانت یکی از اوبین می داند، برای هر دو والد حق ملاقات و معاشرت با فرزندان شان را با وضع ضمانت اجرای مدنی و کیفری محفوظ دانسته است.

در مورد بر خور داری تمام و کمال از حقوق ناشی از حضانت هم قانون گذار تفاوتی میان اوبین قائل نشده است، صدا لیته که برخی مادران گلایه دارند که مثلا در شرایطی که حضانت طفل با پدر است، امکان ورود مستقیم به برخی امور طفل مانند ثبت نام مدرسه، رسیدگی های پزشکی، پیگیری های قانونی و... را ندارند. باید توجه داشت که این مسئله صرفاً ناظر به شرایط مادر نیست، بلکه مسئله ای در ذات و ماهیت حق و تکلیف حضانت است و اگر حضانت قانونی به عهده مادر قرار گرفته باشد، پدر نیز با چنین مسائلی روبرو خواهد بود. این امر نیز از نظر قانونی بدیهی می نماید

مصطفی توفیقی  
کارشناس حقوقی

در میان چالش های حقوقی گوناگونی که بانوان ارجمند برای بر خور داری از حضانت فرزندان شان روبرو هستند، به طور کلی چند مسئله بیشتر دغدغه ایشان بوده و هست: برای خانم هایی که به هر نحو از همسر انشان طلاق گرفته اند، بر خور داری از حق حضانت فرزندان خصوصا خردسال. برای بانوانی که همسران خود را از دست داده اند، بر خور داری تمام و کمال از امتیازات حضانت فرزند و برای بانوانی که پس از فوت همسر، قصد ازدواج مجدد دارند، سقوط حق (و البته تکالیف) حضانت ایشان در صورت ازدواج مجدد. نگرانی نخست تا حد زیادی با وضع ماده جدید ۱۶۸ ا.ق.م.ل و فصل شده است. قانون گذار با توجه به جمیع مصالح طرفین، با وضع این ماده حضانت فرزندان را تا هفت سالگی به مادران سپرد و نیز تاکید کرد که «بعد از هفت سالگی در صورت حدوث اختلاف،

دیدگاه

حرف مردم

## با ما در ارتباط باشید

رایانامه: info@shahrara.com  
شماره تماس: ۰۳۰۰۰۷۲۸۹  
پیامک: ۰۹۱۵۴۲۹۴۵۸۰  
پیام رسان: ۰۵۱-۳۷۲۸۸۸۱۱-۵  
تلفن:

### شهرداری

● **نیوی** | پیاده روی های خیابان خواجهر بیع نا هموار است. مردم به سختی عبور می کنند.  
● **عبدا...** | صدقیاں | فلکه پارک به تقاطع چندسطحی نیاز دارد. اینجا واجب است، مجیدیه مستحبا.  
● **گروسسی** | کارگران منتظر در گذر کارگری انتهای شهرک جایی، برای گریز از سرما یا شکستن شاخه درختان پارک رجا برای خود آتش درست می کنند!  
● **۹۱۳۵...۷۵۸** | برخی خیابان ها و پارک ها را طوری سنگ فرش می کنند که راه رفتن روی آن ها خسته کننده است، چه رسد به اینکه کسی با کالسکه یا عصا بخواهد از آن ها بگذرد.  
● **۹۱۳۶...۱۵۸** | ایخسی | بولسوار ۶۰ متری صبا در سیدی همچنان بدون پیاده رو و خاکی است. به خصوص صبا ۹۱ که از ۲۰ سال پیش تاکنون همان طور به حال خود رها شده است.  
● **۹۱۳۵...۸۲۲** | مگر نباید هر خانه یک در ورودی پارکینگ داشته باشد؟ پس چرا همه حاشیه خانه را درب پارکینگ می کنند و می نویسند پارک مساوی پنچری؟ خیابان و کوچه شده ملک شخصی بعضی ها!

### دولت

● **شهرودا** | چرا جدول دستمزد همه مشاغل را اعلام نمی کنید که مردم تکلیف خودشان را بدانند؟ مثلا من راننده جرثقیل هستم. دیده ام راننده جرثقیل ۱۲ میلیون تومان می گیرد، راننده با حقوق ۱۰ و عملیون تومانی هم دیده ام. من خودم ۲/۵ میلیون تومان می گیرم. جدولی مشخص بگذارید تا تکلیف خودمان را بدانیم در این شغل پراسترس.

● **۹۱۳۵...۷۲۳** | اداره امور مالیاتی، چرا از کارگرانی که کمتر از ۴/۵ میلیون تومان حقوق می گیرند، مالیات می گیری؛ مگر قشر کم درآمد جامعه نیستند؟

● **نسرین ابادزبان** | تمامی اتفاقاتی که در یک کشور رخ می دهد مانند چاقق مسواد مخدر و دام زنده یا مسواد غذایی، همه از ضعف مدیریت است. دولت باید جدی و قاطع با متخلفان برخورد کند و قانون هم باید جاهایی اصلاح شود!  
**کرونا**

● **پارسا** | با چاره های بالای مزاج و خانه و اجناسی که هر روز قیمت جدیدی دارند، انتظار دارید مردم ببینند و برونند بنشینند توی خانه؟ فقط بلدی تعطیل کنید؟ خسارتش را به مردم بدهید، همه ساعت ۶ که نه، ۴ نشده، تعطیل می کنند.

● **حامی** | یک نگاه بیندازید ببینید چقدر آدم بیکار شده اند. این ها قرار است از کجا گذران زندگی کنند؟ نظارت باید از آنجایی شروع بشود که دولت باید حمایت کند، نه اینکه محدودیتی برای مردم بگذارد و به پیامدهایش کاری نداشته باشد.

● **۲۱۵...۹۱۵** | انگار برای دلخوشی و پاسخ گویی به وزیر بهداشت که در اعلامیه ساعت کار کسبه را کاهش داده اند ولی آن طور که باید عملی نمی شود.

● **احمدی** | حقوق همه زیاد شد، جز ما نگهبانان شیفتی پارک ها که جامان از همه لحاظ در خطر است. با حقوق ۲/۵ میلیون تومانی با زن و بچه، در عمل باید برویم بمیریم.

## درخت درگیر با ملک هرس شد



● **۹۰۷...۰۹۲۹** | در یوسفی ۲/۱۵ قاسم آباد، شاخه های درخت روی پشت بام آمده و ممکن است به ایزوگام آسیب برساند. برای هرس آن اقدام کنید.  
● **شهرداری منطقه ۱۰** | هرس شاخه های درخت زبان گنجشک، درگیر با حریم ملک انجام گرفت.

## سرعت گیر برای توس ۳۸

● **شهرودا** | توس ۳۸ که دو بولوار توس و آزادی را به وصل هم می کند، با تردد پر سرعت خودروها روبروست. به سرعت گیر نیاز دارد.  
● **شهرداری منطقه ۱۰** | بعد از بازآورد، مقرر شد سرعت گیری در ورودی خیابان نصب شود.

## چراغ راهنمای بورس را دستکاری نکنید!

... سهام داران به ویژه سهام دارانی که در یک سال اخیر وارد بازار سهام شده اند، باید بدانند که شتاب ۵ ماه نخست مطالعه و شناخت بازار سهام و البته ماهیت عملکردی شرکت ها در معرض ریسک قرار ندهند. بازار سهام ایران به هر میزان که با پشتوانه حمایت های مقطعی مبتنی بر نگاه کوتاه مدت سبز شود، به همان میزان و چه بسا با شدت بیشتری امکان فرزندش تقویت می شود. کافی است افق بلندمدت بازار روشن شود، پایه های بازار مستحکم و رفتار بازیگران حرفه ای باشد. سبز و قرمز شدن بازار جزو ذات بازار سهام خواهد بود و مبنای حضور در این بازار، به ریسک افراد و آینده نگری آن ها بستگی دارد، نه ریسک کردن روی حمایت ها و دخالت های دولت و دیگر قوا. بگذارید چراغ راهنمای بورس درست کار کند و آن را درست کاری نکنید.

بزرگ ترین عملیات هوانیروز بعد از جنگ تحمیلی را با ۱۸۰ ساعت پرواز در یک روز انجام دادیم و ۱۳۵۰ مصدوم را به بیمارستان های کرمانشاه رساندیم. بعد از زلزله کرمانشاه، وقتی فرمانده محترم هوانیروز، خدمت حضرت آقا شرفیاب شدند، ایشان دوبار تاکید کردند «هوانیروز خیلی مهم است» و فرمودند «تلاش شما عزیزان وجهه ارتش را خیلی بالا برد».

● **هوانیروز** | شهدایان به درستی چه می کنند؟

اگر در استان های خراسان رضوی، شمالی و جنوبی، سمنان و گلستان حوادث غیر مترتبه مثل سیل، بارش سنگین برف، زلزله و آتش سوزی جنگل اتفاق بیفتد، پشتیبانی می کند. هوانیروز در ۱۷ استان اورژانس هوایی دایره کرده است. در مشهد و نیشابور، دو فرود بالگرد مستقر است تا اگر در این شهرها و محورهای مواصلاتی به آن ها، مردم به کمک نیاز پیدا کنند، مثلا مادر بسارداری در منطقه صعب العبور باشد یا تصادف جاده ای رخ بدهد، سریع برای انتقال فرد به مرکز درمانی هدف، اقدام کنیم. مأموریت اصلی مان، پشتیبانی از یگان های قرار گاه منطقه ای شمال شرق نژا است و هر جا که نیروهای زمینی برای جابه جایی نیاز به کمک داشته باشند، حاضر می شویم.

● **وضعیت امروز هوانیروز را در مقایسه با گذشته توصیف کنید.**

خیلی فرق کرده ام؛ مثلا امروز در هوانیروز ۶۰۰ قطعه بالگرد تولید می شود. پیش ترها همین بالگردهای ۱۴ تراپرسی هیچ سامانه دفاعی نداشتند، الان مجهز به سیستم سلاح شده اند، مثل یک بالگرد شکاری. تا همین چند سال پیش، که سامانه دید در شب روی بالگردها نصب نبود، از طلوع تا غروب می توانستیم فعالیت کنیم. الان شب و روز برایمان فرقی ندارد.

● **در این مدت از گویش مشهدی، چیزی یاد گرفته اید؟**

خودم خیلی متوجه نمی شوم اما وقتی در خانه صحبت می کنم خانواده اشاره می کنند. مثلا یک چیزی که سر زبانم افتاده همین «ما هم» هست که مشهدی ها می گویند «مایم».

● **آن طور که از دوران خدمتتان گفتید، در زلزله سال ۹۶ سر بل ذهاب حضور داشتید.**

بله و افتخار فرماندهی بالگردهای ترابری را داشتم. راه بسته شده بود. برای جابه جایی مصدومان،

● **این همه وقت برای کاری؛ کی نوبت خانواده می شود؟**

برای آن ها هم وقت می گذارم. دخترم، پسر و همسرم

دانشکده افسری شدم. مثل خیلی از پسرها، از بچگی به خلبانی علاقه داشتم. بعد از دانش امونگی، از بین ما برای هوانیروز گزینش کردند. در اصفهان دوره دیدیم. پنج سال در مسجد سلیمان و ۱۶ سال در هوانیروز کرمانشاه خدمت کردم. از تیر پارسل به مشهد آمدم.

● **شاید قبل از آن، تجربه حضورتان در مشهد، در حد جنگ زبیرت امام هشتم) بوده.**

بله. یک بار هم سال ۷۷، برای مأموریتی به مشهد آمدم و به دلیل شرایط نامساعد هوا، دو هفته در همین پایگاه، ماندگار شدم. خیابان های مشهد را نمی شناختم. از بولوار رستمی پیاده به سمت حرم می رفتم. این ساختمان های بلند، نبود و طلایی گنبد امام هشتم راهنما می شد. از امام رضاع) می خواستم کاری کند تا من در مشهد خدمت کنم. بچه های مشهدی که در کرمانشاه خدمت می کردند، هر وقت می خواستند مرخصی بگیرند، می گفتم خوش به حالتان که به مشهد می روید. هیچ خبری از جابه جایی ام نبود تا اینکه امام رضاع) من را طلبید. امروز وارد هجد همین ماه خدمتم در مشهد شدم. بهترین خاطر اتمم را اینجا با دوستان و همکاران مشهدی ام داشتم.

● **در این مدت از گویش مشهدی، چیزی یاد گرفته اید؟**

خودم خیلی متوجه نمی شوم اما وقتی در خانه صحبت می کنم خانواده اشاره می کنند. مثلا یک چیزی که سر زبانم افتاده همین «ما هم» هست که مشهدی ها می گویند «مایم».

● **آن طور که از دوران خدمتتان گفتید، در زلزله سال ۹۶ سر بل ذهاب حضور داشتید.**

بله و افتخار فرماندهی بالگردهای ترابری را داشتم. راه بسته شده بود. برای جابه جایی مصدومان،

● **بعد از آن هم وقت صرف سرمایه بزرگ این یادگان، یعنی سربازان می شود که مانند فرزندان ما هستند. سر کشتی می کم. وضعیت غذا، وضعیت اسکان، وسایل گرمایشی شان و... را بررسی می کنم. پای حرف هایشان می نشینم. امانت هستند و اعتقاد دارم پدر و مادرهایی که بچه شان را سربازی فرستاده اند، امیدشان اول به خدا بوده، بعد به اینکه فرزندان پیش افرادی عاقل و بالغ آموزش ببینند. راهنمایی شان می کنم تا فراروز، روی پای خودشان بایستند، از پس مشکلاتشان برآیند و برای عهده دار شدن مسئولیت خانواده آماده شوند.**

● **این همه وقت برای کاری؛ کی نوبت خانواده می شود؟**

برای آن ها هم وقت می گذارم. دخترم، پسر و همسرم

فرزانه شهامت  
f.shahamat@shahraranews.ir

وقتی خلبان احمد کشوری شهید شد، او فقط ۹ سال داشت. در این سال ها آن قدر صحنه شهادت احمد را مرور کرده که انگار آن روز در دره میناب حضور داشته و اتفاقات ۱۵ آذر ۵۹ را به چشم دیده است. «چند ماهی از شروع جنگ گذشته بود. عراق در جبهه ایلام زیر فشار بود. هواپیماهای مدام در منطقه گزیر می زدند. احمد داشت از مأموریت برمی گشت. این بار هم خوب توانست بود جلو دشمن را سد کند. نیروی هوایی عراق، حوالی دره مستقر بود. هلیکوپتر احمد، با دو فرزند میگ ۲۹ وارد درگیری شد و مورد اصابت موشک قرار گرفت. سقوط هلیکوپتر، به شهادت احمد کشوری منجر شد.» کودک آن سال، حالا شده است فرمانده پایگاه رزمی هوانیروز مشهد. اهل لرستان است، فوق لیسانس مدیریت دفاعی از دانشگاه دافوس را دارد و در خدمت در مشهد را از روی برآورده شده ای می داند که با عنایت امام هشتم(ع) رقم خورده است. سالروز شهادت احمد کشوری و روز هوانیروز، پهنه دیدار و گپ و گفت خودمانی ما با سرهنگ رحیم عینی است. تمامی پاسخ ها را با چاشنی لحنی ملایم و لبخند کمابیش پرنرنگ بخوانید.

● **خانواده پدری بگوییید و اینکه چطور سر از ارتش و خلبانی درآورید.**

اهل یکی از روستاهای خرم آباد هستم. پدرم که پارسال به رحمت خدا رفت، کشاورز بود و مادرم خانه دار. برادر بزرگم، زمان جنگ در لشکر ۹۲ اهواز خدمت می کرد. از نیمه دوم سال ۶۵ تا ۶۷ سال ۶۷، به عنوان بسیجی، جبهه رفته و با فضای نظامی آشنا بودم. کنکور دادم و جذب

● **حستان را به این کلمه بگوییید؛ «بالگرد»؟**

دوستستان دارم؛ برای انجام مأموریت، خداوکیلی مثل بچه هایم، روزانه وضعیت بالگردهای پایگاه را بررسی می کنم تا برای روز مبادا آماده باشند. اگر به گذشته برگردیم، دوباره استخدام ارتش می شوم؛ ربطی به حقوق و مزایا ندارد، که حقوق و مزایای ما مثل بقیه کارمندان است. پای علاقه در میان است؛ پای عشق به جمهوری اسلامی و کشور و رهبری. اعتقاد دارم که این لباس کفن ماست. ارزش کار ما را نمی شود با حقوق و مزایا سنجید.

● **چند ساعت در روز کار می کنید؟**

و همکارانم به ساعت نگاه نمی کنیم. حدود ۱۱ ساعت کارهای اصلی روزانه ام طول می کشد،



تاینگ

شهر

روزنامه شهرامید

SHAHRARANEWS.IR

جامعه

پذیرش تبلیغات در شهرآرا نیوز  
شماره: ۰۳۰۰۰۷۲۸۹  
داخلی: ۵۲۷  
www.shahraranews.ir

موضوع: مناقشه احداث معبر سواره رو در بلوک ۴۲ ارمستان بهشت رضاع  
مبلغ برآورد: ۶۳۲۳۴۶۶۵۸ ریال  
اطلاعات مناقصات شهرداری مشهد در سایت: www.ets.mashhad.ir درج می گردد.  
امور قراردادها: سازمان فرموس های شهرداری مشهد